

Scénář k rozhlasové reportáži (Tým ZŠ Švehlova)

Paní Libuše Tůmová (roz. Pavlišťová) se narodila rok po vzniku samostatného Československa. Její životní příběh se tedy odehrává na pozadí zlomových událostí našich dějin. Tyto události jsou většinou přímými účastníky vnímány negativně, paní Tůmová si však razila svou vlastní cestu napříč 20. stoletím.

Jeden takový zástupce ředitele mně řekl: „Kdyby jsi soudružko byla ve straně, tak ti dám 500 korun, ale protože nejsi, tak ti dám jen 200.“

Dětství paní Tůmová prožila v Kněžicích, kde její rodiče vlastnili obchod se smíšeným zbožím. Otec si kvůli podnikání pořídil motorku, což v té době nebylo úplně obvyklé.

Já jsem poznala právě tuto dobu, když jsme neměli ještě ani elektřinu zavedenou, ta se zaváděla u nás až v roce 1924, takže já už jsem byla skoro pětiletá holka.

V době, kdy se v Československu začala projevat hospodářská krize, měla již paní Tůmová jasnou vizi o svém budoucím povolání.

Když to byl ten rok třicátý, to já už byla ve měšťance, tak už se vědělo, že ani já nemám žádnou touhu chodit prodávat do krámu, abych byla jako nějakým tím zástupcem, až jednou to naši zavřou. Tak mě to nebavilo. Já jsem chtěla být paní učitelkou a ne prodávat v krámě.

Jako učitel pracoval původně i její manžel. Ke sňatku došlo roku 1941, společně pak žili v Jabkenicích. Pro Tůmovi bylo jedním z nejzásadnějších okamžiků druhé světové války zahájení totálního nasazení.

Když jsme se vzali s manželem a věděli jsme, že jsme v područí toho Německa, tak jsme si říkali, tak nebudeme chtít žádné děti a vydržíme bez dětí. Pak ale přišla taková doba, kdy bezdětní manželé museli občas na práci do říše. A když byla rodina, tak ten manžel zůstal v té rodině.

Narození dcery zachránilo Tůmovi před totálním nasazením. Nebyli jedinou rodinou, která se rozhodla pro toto řešení. Celkově se v této době výrazně zvýšila porodnost v celém Protektorátu Čechy a Morava.

Po komunistickém převratu manželé Tůmovi do strany nevstoupili. Libuše Tůmová pracovala jako učitelka prvního stupně. Rok 1968 má paní Tůmová spojený především se svým působením na zvláštní škole v Benátkách nad Jizerou.

Takže já v roce 1968 jsem v Benátkách zakládala zvláštní školu. Já jsem tam měla ty cikány na starosti a učila jsem je tam těch osm let a neměla jsem s nimi žádný problém, naopak jsem dostala od národního výboru poděkování za to, že nebyla za celých osm let žádná stížnost na cikánské děti.

Pád komunistického režimu v roce 1989 vnímala paní Tůmová pozitivně, ale mezilidské vztahy se od té doby výrazně změnily.

Není férové jednání mezi lidmi a není férové jednání vcelku ve státě, mně to tak připadá, tak já to tak říkám, jak to cítím já.